

kričáč

Časopis javnega zavoda RTV Slovenija • leto 52 • številka 2 • oktober 2023 • poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Bilo je pestro kolesarsko poletje, tudi na programih RTV Slovenija.
Foto: Matic Božič

vsebina

4. Uprava RTV Slovenija
5. Direktorji RTV Slovenija
8. V slovo sodelavcu Sašu Hribarju
9. Kolektivni spomin 2.0
10. 60 let Arsa
12. Nagrade in priznanja
16. Služba za skladnost poslovanja
17. Programski kolaž
20. Čestitamo
23. Nagradna križanka

uvodnik

Drage sodelavke in sodelavci, končno je nastopil čas, za katerega smo se zadnje dve leti borili. Dobili smo nove organe upravljanja, novo upravo in nazadnje še nove direktorje. Po začetnem navdušenju in velikih pričakovanjih smo zdaj spet na začetku. Starejši izkušeni kolega mi je zadnjič na hodniku rekel: »Robert, pričakovanja so vedno velika, prevelika, po vsaki menjavi vodstva ali uprave vedno pride do razočaranja.« Veliko sem razmišljal o tej trditvi. Tako kot pri svojih otrocih pričakujemo dobre ocene, pa so te vedno od 1 do 5. To je del evolucijskega procesa, ki ga je dokazal že Darwin. Mislim, da zaposleni pričakujemo, da mora nova uprava začeti reševati nakopičene težave, da morajo novi direktorji izboljšati program, prevetriti programsko shemo, dodati nove oddaje in mogoče kakšno staro, negledljivo, ukiniti. Pokojni kolega Sašo Hribar me je učil razliko med gledanostjo in gledljivostjo, in mislim, da je imel prav. Dobro bi bilo, da se tudi zaposleni vprašamo, kakšna so pričakovanja uprave in novih direktorjev. Vem, da si želijo, da bi imeli na voljo tisto več denarja, kot ga nam je v zadnjem desetletju odnesla inflacija. Žal je staremu vodstvu uspelo pripeljati zavod na rob propada, tako kadrovske, organizacijske kot finančne. Lahko se tudi strinjam s tistimi, ki boste rekli, da ni za vse krivo zadnje vodstvo in da moramo biti bolj samokritični do lastnih napak iz preteklosti. Kako se ponovno naučiti, načrtovati programe tako, da bomo vsi enako obremenjeni, da bomo lahko finančno vzdržni, kako narediti PPN, da bo gledljiv in da bo hkrati izpolnjeval vse, kar nam ustanovitelj nalaga, kako prepričati zaposlene na RTV-ju, da trenutno ni denarja za dvig plače, za odpravo plačnih nesorazmerij in popravek krivic iz preteklosti. Kako prepričati ustanovitelja, da če se je kava po letu 2012 podražila za 100 odstotkov, bi se lahko RTV prispevek vsaj za zakonsko dovoljenih 10 odstotkov.

Kako naprej? Mislim, da teh težav ne more rešiti niti nova uprava niti novi direktorji, rešitev je samo ena, stopiti moramo skupaj. Tatjana Pirc se je leta 2020 v uvodniku Kričaća spraševala, kako močan je naš najšibkejši člen. Mislim, da smo danes na prelomni točki, ko moramo strniti svoje vrste in dokazati, da skupaj zmoremo.

Letos praznujemo 95 let obstoja radia in 65 let televizije in nihče me ne bo prepričal, da smo pozabili, kako se dela dober program, ta recept je naš DNK. Spremenile pa so se okoliščine. Živimo v svetu, v katerem je samorazkrivanje vrlina, pa čeprav nima nobene dodane vrednosti, resničnosti šovi brez vsebine so bolj gledani kot gledališke drame, imaginarna internetna prijateljstva pa so več vredna kot tista, ki nastanejo s pogovori in zaupanjem. Če v to enačbo vpletemo še dnevno politiko, ki ji moramo gledati pod prste, pa naj bo to leva ali desna, je jasno, da je naša naloga težka. Na tem mestu bi se rad vrnil slabo leto v preteklost, ko je Slovenija glasovala o Zakonu o RTV, na tisto nedeljo, 22. novembra, so se volivke in volivci odločili, da hočejo drugačno RTV. Ko bo ustanovitelj poskrbel za nov model financiranja, ki bo odgovarjal na izzive prihodnosti, ne bomo imeli več nobenega izgovora, zato je zdaj čas, da stopimo skupaj.

Robert Pajek, predsednik Sveta delavcev

KRIČAČ je interni časopis javnega zavoda RTV Slovenija.

Ustanovitelj in izdajatelj: RTV Slovenija, Ljubljana, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana.

Elektronska pošta: kricac@rtvslo.si.

Interni časopis Kričać je uredila Služba za komuniciranje RTV SLO. Prelom: Ma3ca, Trzin.

Tisk: Litteralis, Ljubljana, 1700 izvodov.

Prispevke je lektorirala Vesna Vrabič.

Redakcijo smo zaključili oktobra 2023.

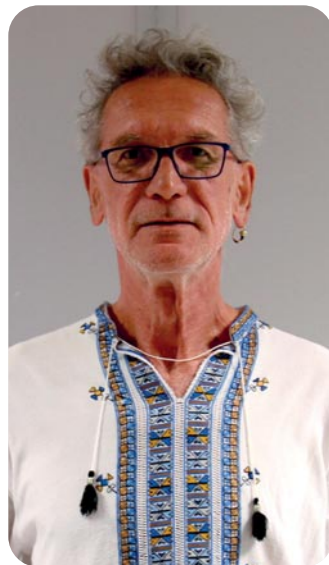
Na naslovnici: Zima je zakon, športna oddaja ob koncih tedna.

Člani Uprave **RTV Slovenija**

V poletnih mesecih je javni zavod RTV Slovenija v skladu z novo zakonodajo dobil Upravo, ki jo sestavljajo predsednik Uprave Zvezdan Martić, član Uprave Simon Kardum in član Uprave Andrej Trček. Četrtega člana Uprave so izvolili zaposleni – v drugem krogu internih volitev je bil za delavskega direktorja izvoljen Franci Pavšer.

Zvezdan Martić

Simon Kardum

Andrej Trček

Franci Pavšer

Predsednik Uprave **Zvezdan Martić** Z odgovornostjo do zaposlenih in javnosti

Ko sem se odločil za prijavo na položaj predsednika Uprave, sem to storil z veliko odgovornostjo in odločenostjo, da po najtežjem obdobju v zgodovini RTV Slovenija, ki so ga zaznamovali stavka, kršenje profesionalnih in etičnih standardov, porušeni medsebojni odnosi in na koncu velikanska finančna luknja, vrnem vsaj del stabilnosti. Vedno sem bil del ekipe in vedno bom. Prepričan sem, da je za vsako delo, ki ga ta hiša potrebuje, med nami nekdo, ki ga je sposoben opravljati. Naš potencial in naš največji kapital ste vi, zaposleni, ki vedno znova dokazujete, kaj vse naša hiša zmore.

Stanje, v katerem je ta Uprava prevzela RTV Slovenija, je sicer daleč od bleščečega. Na kar nekaj prvih ovir, ki so nas pričakale, sem že opozoril, tudi javno, glavna težava, ki potrebuje takojšnje re-

ševanje, pa je zaskrbljujoče finančno stanje, v katerem je javni zavod. Dolgoročne rešitve iščemo na področjih, katerih financiranje je zakonska obveza vlade. Srečal sem se s predsednikom vlade, obiskal Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za javno upravo. Iskanje rešitev ne gre v smeri dviga RTV-prispevka, čeprav ta že dobro desetletje ni bil usklajen niti z inflacijo, temveč v smeri financiranja nekaterih naših dejavnosti, kot je na primer program za narodne manjšine. A rešitve ne morejo priti le od zunaj, verjamem, da bomo vsi skupaj, kot enotna ekipa, tudi znotraj RTV Slovenija našli optimalne poti do najboljšega, kar lahko ta hiša ponudi tako v smislu vsebine, programa, produkcije, tehnologije in vseh drugih dejavnosti, ki so nujne za naše nemoteno delovanje.

Da zmoremo, smo vsi skupaj dokazali z več uspešnimi projekti v zadnjih dveh mesecih, odzivi javnosti na spremembe so večinsko pozitivni, z imenovanjem novih direktoric in direktorjev bo sprememba na boljše še več.

A najprej korak za korakom. V pripravi je Programsko-produkcijski načrt za prihodnje leto in pripadajoči finančni načrt. Tokratni bo usklajen s finančnimi zmoglostmi, kar za letošnjega ne velja. Kljub omejenim sredstvom bo narejen z mislijo in odgovornostjo do javnosti, ki upravičeno pričakuje, da RTV Slovenija opravi svoje poslanstvo. Vsem nam želim, da v novo leto vstopimo z novim elanom, motivacijo in veliko ustvarjalnostjo, ki je vedno bila, je, in prepričan sem, da bo še bolj vidna na programih RTV Slovenija.

Direktor Radia Slovenija **Mirko Štular**

Radio Slovenija potrebuje nadaljnji razvoj in nadaljevanje pozitivnih dosežkov pri poslušnosti, prav tako pa potrebuje večji korak od klasične linearne radijske produkcije k digitalni. To ni korak stran od radia, pač pa korak k poslušalkam in poslušalcem, k javnostim. Kot javni medij se lahko zanese predvsem na zaupanje javnosti, ki ga mora zadržati ali pridobiti, s posebnim poudarkom na družbeni odgovornosti. Izpostavil bi še krepitev mednarodnega sodelovanja ter skrb za razvoj avdio produkcije in radijskega medija v Sloveniji nasploh.

Direktorica Televizije Slovenija **Ksenija Horvat**

Po daljšem turbulentnem obdobju, ki ga je preživljala TV Slovenija in z njo njeni gledalci, je čas za nov delovni zagon in usmeritev v prihodnost. Pod mojim vodstvom se bo TV Slovenija tega premika lotila premišljeno in sistematično. Moj cilj je institucionalno in uredniško neodvisen javni medij, ki bo na področju politike, kulture, gospodarstva, znanosti, športa in razvedrila izpolnjeval pričakovanja gledalcev vseh generacij. Ena od večjih prednostnih nalog mojega mandata bo dnevno-informativni program. Novinarsko in uredniško bomo vse moči usmerili v verodostojnost, nevtralnost in transparentnost. Vodstvena ekipa TV SLO bo zavezana avtonomnemu delovanju, preglednosti in odgovornosti ter neodvisnosti od vseh političnih in komercialnih vplivov. Temeljno programsko vodilo v vseh uredništvih TV SLO bo ustvarjalnost, raznovrstnost, vključevalnost.

Direktorica Digitalnih vsebin **Kaja Jakopič**

Nadaljnji digitalni razvoj RTV Slovenija kot celote je bistven. Z vzpostavitvijo funkcije direktorja za digitalne vsebine je nastal tretji samostojni programski in tehnološki steber javnega medijskega servisa. S tem in z uresničitvijo smernic za krepitev digitalnosti, ki so del moje vizije, bomo uporabnikom omogočili, da do kakovostnih, raznovrstnih in številnih vsebin dostopajo skladno s svojimi novimi, spremenjenimi navadami. Digitalno ni prihodnost, temveč je že zdavnaj postalo sedanjost. V prihodnjih letih tako ne bo pomembno samo, kako hitro se prilagajamo spremembam na digitalnem področju, temveč tudi, kako bomo nenehno preoblikovali in prilagajali digitalne vsebine, da ujamemo hitro spreminjajoča se pričakovanja svojih uporabnikov.

Volitve v Svet RTV Slovenija

Februarja smo izvedli volitve petih predstavnikov zaposlenih v Svet RTV Slovenija za mandatni obdobji 2023–2025 in 2023–2027.

Mandat člana Sveta RTV Slovenija je dve oziroma štiri leta od dneva, ko je Svet RTV Slovenija konstituiran v skladu z ZRTVS-1. V Svet RTV Slovenija so lahko imenovane osebe, ki so s svojim znanjem, ugledom oziroma dosežki na kulturnem, izobraževalnem, znanstvenem ali drugem področju družbenega življenja pripomogle k dobremu delovanju in krepitvi ugleda javne radiotelevizije, tako v Republiki Sloveniji kot v tujini.

Člani Sveta RTV Slovenija morajo svoje delo opravljati neodvisno ter nepristransko in uresničevati izključno interese RTV Slovenija kot javne radiotelevizije. Pri opravljanju svoje funkcije so dolžni upoštevati Ustavo Republike Slovenije, ZRTVS-1 in statut RTV Slovenija.

Zaposleni so na neposrednih volitvah izvolili pet članov Sveta RTV Slovenija: **Aleksandra Hribarja** (kulturno-umetniška dejavnost) in **Boštjana Ogrisa** (razvedrilno-športna dejavnost) za dveletno obdobje in **Gregorja Drnovška** (informativna dejavnost), **Robert Pajka** (tehnika) in **Luko Zebca** (digitalni razvoj) za štiriletno obdobje. Volilna komisija je za predstavnika zaposlenih v Svetu RTV Slovenija za kulturno – umetniško dejavnost imenovala **Janeza Pirca** za preostanek dvoletnega mandatnega obdobja 2023 – 2025.

Imenovanje člana Sveta RTV kot predstavnika zaposlenih, ki ga imenuje Svet delavcev

Svet delavcev RTV Slovenija je na svoji 5. izredni seji 21. februarja 2023 za članico Sveta RTV imenoval **Ilinko Todorovski** kot predstavnico zaposlenih za mandat štirih let.

Ustanovna seja Sveta RTV Slovenija

V veliki sejni sobi na Kolodvorski 2 je bila 5. junija 2023 prva, ustanovna seja novega Sveta RTV Slovenija. Udeležilo se je 16 od 17 članov. Svetniki so za predsednika Sveta RTV Slovenija s 15 glasovi izglasovali **Gorana Forbicija**, za namestnico pa so prav tako s 15 glasovi potrdili **Špelo Stare**.

Člani novega Sveta RTV Slovenija za štiri- oziroma dvoletno mandatno obdobje od dneva, ko je Svet konstituiran, so tako:

Gregor Drnovšek – predstavnik zaposlenih za informativne dejavnosti (štiriletno mandatno obdobje),

Janez Pirc – predstavnik zaposlenih za kulturno-umetniško dejavnost (dvoletno mandatno obdobje),

Boštjan Ogris – predstavnik zaposlenih za razvedrilno-športne dejavnosti (dvoletno mandatno obdobje),

Robert Pajek – predstavnik zaposlenih za tehniko, kamor spadajo tudi oddajniki in zveze (štiriletno mandatno obdobje),

Luka Zebec – predstavnik zaposlenih za digitalni razvoj (štiriletno mandatno obdobje),

Goran Forbici – imenoval varuh človekovih pravic RS (štiriletno mandatno obdobje),

dr. Andraž Vehovar – imenoval Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (štiriletno mandatno obdobje),

Gaja Breclj – imenoval Svet za trajnostni razvoj in varstvo okolja (dvoletno mandatno obdobje),

Ilinka Todorovski – imenoval Svet delavcev RTV Slovenija (štiriletno mandatno obdobje),

Robert Požonec – imenovala madžarska narodna skupnost (dvoletno mandatno obdobje),

mag. Andreja Trtnik – imenoval Zbor članic NSIOS (dvoletno mandatno obdobje),

Aleš Novak – imenoval Nacionalni svet za kulturo (dvoletno mandatno obdobje),

Igor Prassel – imenoval Nacionalni svet za kulturo (dvoletno mandatno obdobje),

dr. Klaudija Sedar – imenovala predsednica RS na podlagi javnega poziva registriranim verskim skupnostim (štiriletno mandatno obdobje),

Špela Stare – imenovala informacijska pooblaščenka (štiriletno mandatno obdobje),

Andrea Bartole – imenovala italijanska narodna skupnost (dvoletno mandatno obdobje),

dr. Tadej Troha – imenovala Slovenska akademija znanosti in umetnosti (dvoletno mandatno obdobje).

Vloga medijev pri dopinških prevarah

Športno uredništvo Televizije Slovenija je sredi oktobra organiziralo izobraževanje na področju boja proti dopinškim prevaram. Kot je povedal odgovorni urednik športnega uredništva Gregor Peternel, je za natančno in celovito poročanje ter za ozaveščanje o tem perečem problemu ključna dobra obveščenost novinarjev. »Pomembno je, da so seznanjeni z novim znanjem s tega področja ter poznajo smernice in protokole.«

Ozaveščanje javnosti in izobraževanje novinarjev je pomembna naloga Slovenske an-

tidoping organizacije. Športnim novinarjem RTV Slovenija sta delo organizacije predstavila Nina Makuc in direktor Slovenske antidoping organizacije Jani Dvoršak, ki je o vlogi medijev pri boju proti dopingu povedal: »Vloga medijev je pri tem zelo pomembna, saj velja enako kot pri vsaki drugi stvari: če ni medijev, ni dogodka. Potrebujemo medije, da o tem ozaveščamo splošno športno javnost, športnike, skratka vse tiste, ki jih šport zanima.«

Festival slovenskega šansona in podelitev nagrade Franeta Milčinskega - Ježka

Šanson, šanson, šanson ... Vse leto se ta beseda mota po moji glavi. Beseda, ki pomeni veliko več, kot se zdi na prvi pogled: drznost, inovativnost, ustvarjalnost, resnico, satiro, glasbo, teater, tradicijo, sodobnost, meščanstvo, Evropo, festival, organizacijo, povezanost, Radio Slovenija in Televizijo Slovenija.

Vse leto zaposluje moje misli, prekinja spanje, se vriva v sanje in opozarja na vse, kar še ni storjeno, pa bi že moralo biti.

In tu je: Festival slovenskega šansona 2023. Izjemno sem vesela in ponosna na celoten naš zavod, da to uspeva. Od sedemdesetih prijavljenih skladb jih je strokovna žirija (Rudi Pančur, Lojze Krajncan, Sandra Erpe, Alenka Gotar in Goran Dekleva) izbrala dvajset in uvrstila na dva predizborna večera.

Potekala sta maja, prvi je bil 6. maja v Kulturnem domu Krško, drugi pa 14. maja v Gledališču Park v Murski Soboti. Na obeh večerih je druga strokovna žirija (Jadranka Juras, Miha Zor, Barbara Šinigoj, Gregor Stermecki in Vlado Žabot) izbrala deset novih šansonov, ki so se dan RTV, to je 28. oktobra, predstavili v dvorani Kulturnega centra v Rogaški Slatini.

Na ta dan je izšel tudi zvočni album s posnetki vseh desetih šansonov, šanson leta 2023 je postala skladba Dekle iz zlatih sanj Tomaža Hostnika, podeljeni sta bili Ježkovi nagradi – Ježkov nagradenec je Tomaž Domicelj, nagrado Franeta Milčinskega -

Ježka za življenjsko delo pa je posthumno prejel Sašo Hribar.

Torej: Festival slovenskega šansona 2023 živi v mojem srcu od prvega dne letošnjega leta. Vse prizadevanje je poplačano v trenutkih, ko se zjutraj zbudim z eno od njihovih melodij na svojih ustih in z eno od njihovih besedil v glavi. Izzivi dneva postanejo lahkotnejši, zagate pa se rešijo same: z brezčasnimi resnicami in napevi, za katere si želim, da bi postali večni.

Simona Moličnik

Ježkov nagradenec za leto 2023 je Tomaž Domicelj. Foto: Adrian Pregelj

Nagrado Franeta Milčinskega - Ježka za življenjsko delo je posthumno prejel Sašo Hribar. Nagrado je prevzel njegov nečak Nejc Krevs.

Veliko nagrado slovenski šanson 2023 za najboljši šanson v celoti je prejel Tomaž Hostnik za skladbo Dekle iz zlatih sanj. Foto: Adrian Pregelj

Odšel je nenadoma in nepričakovano: tja, kjer pravila ne omejujejo duha

"Martina, spleta se!" To so bile zadnje, energične in prepričljive besede, ki so sponzoro, kot vedno, zletele iz ust našega dolgoletnega sodelavca, satirika, imitatorja in ustvarjalca najbolj poslušane radijske oddaje Radio Ga Ga: Saša Hribarja.

Ne da bi vedel, je z enako energijo kot prvo vodil tudi svojo zadnjo oddajo.

Sašo Hribar nas je zapustil v starosti 63 let. Bil je ena najbolj priljubljenih radijskih osebnosti v Sloveniji. Svojo radijsko pot je začel leta 1985, ko je uspešno opravil avdicijo in je po glasovnem usposabljanju postal del ekipe radijskih napo-

sogovornika, bioenergetika. Odziv poslušalcev je bil izjemen, ideja pa se je razširila naprej v zasnovo satirične radijske oddaje Radio Ga Ga. Prva različica oddaje je potekala na programu ARS, trajala pa je celih osem ur.

V triinidesetih letih snovanja oddaje Radio Ga Ga je Saša Hribar povsem ino-

lepega popoldneva, potem pa je svoje mesto dobil v televizijski oddaji Hri-bar, v kateri je glasovna imitacija dobila tudi svojo vizualizacijo, v oddaji pa je kot voditelj gostil osebnosti javnega življenja v najširšem zvrstnem intervalu.

Sašo Hribar je bil pronicljiv govorec. V vsakem trenutku je ujel čvrst stik s soustvarjalci in z občinstvom. Bil je izjemen retorik, brez dlake na jeziku, s hitrimi in čvrstimi argumentacijami, največkrat izraženimi prek satire, parodije in pamfleta; redkeje, a vendar močno opazno, pa tudi na drugih področjih življenja. Bil je tudi dolgoletni član Programskega sveta RTV.

Delo Saša Hribarja je bilo večkrat prepoznano in nagrajeno, tudi tujina ga je opazila in se zanimala za njegov format radijskih oddaj.

Sašo Hribar je bil utemeljitelj imitacije v vlogi satire, s čimer se je zapisal v zgodovino razvedrilnih vsebin na Slovenskem. Odločil se je, da bo tegobam življenja kljuboval s satiro in humorjem. Odšel je nenadoma in nepričakovano: tja, kjer pravila ne omejujejo duha.

Simona Moličnik

vedovalcev. Močno je izstopal predvsem po tem, da je svobodno prestopal ustajljene tirnice in v drobcih iskal zanj značilni ustvarjalni pristop. Svojo vlogo je tako hitro razširil na voditeljstvo in ob vodenju nočnega programa je samoiniciativno začel uporabljati izmišljenega

vativno razvil obliko glasovnega oponašanja oziroma imitacije oseb, s čimer je ustvaril svojo šolo, iz katere so izšli številni prepoznavni komiki.

Svoje radijske like je ekraniziral s pomočjo računalniške tehnologije in nastopal kot gost televizijske oddaje Tistega

Kolektivni spomin 2.0:

Kako umetna inteligenca vpliva na novinarstvo in resničnost?

Platonov mit v votlini predstavlja ljudi, ki so ujeti v temni votlini in gledajo le sence na steni, ki jih ustvarja ogenj. Ti ljudje verjamejo, da so sence resničnost, saj nimajo drugega okvira za primerjavo. Toda ko posameznik zapusti votlino in se spoprime z resničnim svetom, se zave, da so sence le iluzija. Ta mit lahko prenesemo na umetno inteligenco, saj ponuja nov svet spoznanj in perspektiv, ki jih prej nismo imeli.

Ljudje se pogosto zanašamo na svoje lastne miselne vzorce in ne opazimo drugačnih možnosti. Umetna inteligenca, kot je ChatGPT, lahko pomaga pri raziskovanju novih idej in konceptov, ki se prej niso zdeli mogoči. Hkrati pa je za zdaj umetna inteligenca povprečje vsega znanja, ki smo ga v letih od nastanka svetovnega spleta vnesli v »kolektivni spomin« binarnosti – enic in ničel.

Hitro se lahko zadovoljimo le s "sencami" umetne inteligence in se izognemo iskanju resničnih spoznanj. Lahko se zanesemo na algoritme za odločitve in mnenja, ne da bi se vprašali, ali so resnična ali pristranska. Zato je pomembno, da se zavedamo omejitev umetne inteligence in da ohranjamo svojo sposobnost kritičnega razmišljanja, ki nam omogoča, da vidimo čez "sence" in odkrijemo resničnost.

V zadnjih letih se je povečala zaskrbljenost glede vpliva umetne inteligence na različne vidike družbe, vključno z novinarstvom. Nekateri so celo trdili, da ta predstavlja grožnjo ustvarjalnim delovnim mestom v panogi. Uporaba umetne inteligence v novinarstvu v resnici lahko okrepi ustvarjalnost v panogi, namesto da bi jo nadomestila. ChatGPT na primer lahko pomaga pri ustvarjanju novic, naslovov, ključnih besed in celo predlaga nove pristope za raziskovanje. To pa novinarje osvobaja, da se osredotočijo na bolj človeške vidike poročanja, kot so intervjuji z viri in raziskovanje virov.

Kljub potencialu je ChatGPT še vedno algoritem, omejen s podatki, na katerih je bil usposobljen. Umetna inteligenca lahko, če ni ustrezno nadzorovana, ohranja pristranskosti in dezinformacije.

Na Multimedijskem centru RTV Slovenija uporabljamo odprtokodno orodje ChatGPT za izboljšanje našega procesa generiranja ključnih besed, ki jih uporabniki najdejo na koncu prispevkov. Naša uporaba UI je raznolika in vključuje tudi izrezovanje slik in prepoznavo obrazov pri urejanju fotografij, ki jih vključujemo v prispevke.

Sodelujemo pri projektu A European Perspective, kjer uporabljamo uporabniški vmesnik za prevajanje prispevkov v slovenščino in za prevod vsebine prispevkov (avdio, video). Poleg tega se UI uporablja pri avtomatskem podnaslavljanju in generiranju govora iz zapisane besedila v prispevkih. Prav tako ga uporabljamo za prepoznavanje neprimernih komentarjev.

Rešitev, kot vedno, je (še vedno) v naših rokah. Novinarji in drugi strokovnjaki v panogi morajo spremljati in uravnavati uporabo umetne inteligence, da se uporablja na način, ki krepi, namesto da podira integriteto novinarstva.

ChatGPT in podobna orodja, ki izhajajo iz umetne inteligence, so v tem trenutku le orodje. Podobno, kot je kladivo. In kdor ne zna vihteti kladiva, mu tudi to ne pomaga veliko pri ustvarjanju konkretnega izdelka.

**Članek je spisan ob pomoči orodja ChatGPT, ki je prototip "chat bota" umetne inteligence.*

Klavdija Kopina

Orodja UI

Odprtokodna umetna inteligenca GPT-3 (ChatGPT):

ChatGPT je orodje za avtomatizirano generiranje besedil. Pomaga novinarjem pri hitrem ustvarjanju osnutkov člankov, pregledu podatkov, preverjanju dejstev, odgovarjanju na vprašanja in še več.

Orodja za obdelavo naravnega jezika (Natural Language Processing – NLP): NLP-orodja, kot so spaCy, NLTK in Stanford NLP, omogočajo obdelavo in analizo naravnega jezika. Pomagajo novinarjem pri razumevanju in razčlenjevanju besedil, identifikaciji ključnih besed, analizi sentimenta, razvrščanju tem in drugih nalogah.

Avtomatizacija zbirk podatkov: orodja za avtomatizacijo zbirk podatkov, kot je import.io, omogočajo novinarjem, da samodejno pridobijo podatke s spletnih strani in jih pretvorijo v uporabne informacije. To olajša raziskovanje in zbiranje podatkov za novinarske članke.

Vizualizacijska orodja: orodja za vizualizacijo podatkov, kot so Tableau, Power BI in Datarwrapper, pomagajo novinarjem pri prikazu kompleksnih podatkov na pregleden in privlačen način. Tako lahko pripomorejo k boljšemu razumevanju podatkov in lažjemu komuniciranju informacij bralcem.

Orodja za preverjanje dejstev: orodja, kot sta FactCheck.org in Snopes, so namenjena preverjanju dejstev v novinarskih vsebinah. S pomočjo teh orodij novinarji lahko preverijo resničnost trditev, najdejo lažne novice in zagotovijo, da so njihovi članki točni in zanesljivi.

Slovesno praznovali šest desetletij nastajanja Programa Ars

Kultura, umetnost, izobraževanje, radijske igre, resna in jazz glasba, bogat arhiv – za vse to dan za dnem že šest desetletij skrbi tretji program Radia Slovenija – Program Ars. Jubilejno leto so ustvarjalci Arsa zaznamovali s številnimi dogodki, vrhunec praznovanja pa je bil septembra z odlično obiskanim gala koncertom v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

Slavnostni koncert Ars 60, ki je bil hkrati prvi koncert Kromatike. Foto: Katja Kodba

Kulturno-umetniški program Radia Slovenija je začel oddajati jeseni leta 1963 kot 2. program Radia Ljubljana. Njegov prvi urednik je bil muzikolog Borut Lopar. Leta 1969 so program preimenovali v 3. program Radia Ljubljana. Program je sprva oddajal štiri ure na dan, nato pet ur, od leta 1978 pa devet ur. Leta 1998 je program z uvedbo Evropskega klasičnega nočnega v nočnem času prešel na 24-urno predvajanje. Od leta 2007 sestavljajo 3. program Radia Slovenija Uredništvo za resno glasbo, Uredništvo za kulturo in Uredništvo igranega programa, ki se jim je leta 2014 pridružilo Uredništvo za religije in verstva. Do tedaj sta glasbene in dramske vsebine na 3. programu Radia Slovenija pripravljala Glasbeni in Dramski program Radia Slovenija.

»Visoke obletnice so priložnost za brskanje po spominih, slikah, fotografijah, arhivu in ponovno prinašajo v zavest ponarodelo radijsko igro Zvezdica Zaspanka

(1952, režiser Frane Milčinski - Ježek), spomine na Ježkov studio in ozadja, ki jih tako lepo in brez dlake na jeziku opisujejo njegovi družinski člani, na Jožeta Privška z visoko dvignjenimi rokami, na oddajo Rape Šuklje z Angelo Vode iz leta 1982, edino, v kateri slišimo njen glas, na izjemen režijski opus Igorja Likarja, ki čaka, da ga nekdo razišče. Tako kot radijski arhiv, v katerem je, na primer, sedemnajst tisoč literarnih oddaj,« v zborniku Ars 60 piše odgovorna urednica Programa Ars Ingrid Kovač Brus.

Ustvarjalci Programa Ars so jubilejno leto zaznamovali s pripravo in izidom zbornika Ars 60, v katerem so poglobljeno in celostno predstavljeni delovanje programa, edinstveno poslanstvo, ki ga opravlja, ter načela in izzivi, s katerimi se danes srečujejo njegovi ustvarjalci. Jubilejno leto so ustvarjalno zaznamovali tudi študenti Akademije za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO), ki so se odzvali na natečaj o

posebnem pomenu Programa Ars v radijskem in širšem medijskem prostoru. Razstava plakatov, ki so nastali ob priložnosti, je bila na ogled na Čufarjevi ulici.

V duhu okrogle obletnice je potekala tudi slavnostna podelitev lastovke 32. natečaja za najboljšo kratko zgodbo. Dobitnica Arsove lastovke 2023 je Tatjana Plevnik. Žirijo je prepričala njena zgodba z naslovom Jablana. Osrednji dogodek praznovanja 60-letnice Programa Ars pa je bil koncert Simfoničnega orkestra RTV Slovenija z dirigentom Rossenom Milanovom pod častnim pokroviteljstvom predsednice države dr. Nataše Pirc Musar. Polno Gallusovo dvorano so navdušili solisti Lana Trotovec, Pascal Rogé, Polona Gantar in Janez Jocif. Večer po odličnem koncertu se je zaključil s prijetnim druženjem ob torti in z željami, da Program Ars tudi prihodnjih šest desetletij ostane program za srce in dušo.

Obletnico sta in še bosta zaznamovali tudi ZKP RTV Slovenija in TV Slovenija. V nastajanju je dokumentarni film Amirja Muratovića, ki bo na sporedu konec leta. Pri ZKP RTV Slovenija so septembra izšle zvočna knjiga z novim nemškim prevodom poezij Franceta Prešerna, Poesien, Beethovnova koncertantna dela s solistom, violinistom Žigo Brankom in Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija ter Baročne za solo flauto v interpretaciji Mateja Zupana, sledile bodo še glasbene izdaje Schuberta in Wolfa z Marcosom in Bernardo Fink, operni dueti in Verdijevi baleti ter zvočnice Cvetje v jeseni Ivana Tavčarja, Znanost mirnega življenja Davida Zupančiča in Da me je strah Maruše Krese. V duhu obletnice se bodo do konca leta zvrstili še koncert Barbare Dennerlein, nadaljevanje ciklov Jazz Ars All Stars v Cukrarni ter Ars in Drama v SNG Ljubljana.

Mojca Boštelev

Programu Ars podarjen dragocen posnetek zadnjega koncerta Akademskega pevskega zbora

Inženirka in inovatorica Emilija Soklič, dobitnica Badjurove nagrade za življenjsko delo leta 2021, je februarja letos tretjemu programu Radia Slovenija – programu Ars podarila znameniti posnetek zadnjega koncerta Akademskega pevskega zbora pred kulturnim molkom leta 1941.

Akademski pevski zbor, pevski zbor Ljubljanske univerze, je bil pod vodstvom svojega ustanovitelja Franceta Marolta v letih pred drugo svetovno vojno eden izmed najboljših slovenskih glasbenih poustvarjalcev. Marsikateri njegov koncert je obveljal za »dogodek sezone«.

Tak dogodek je bil tudi njegov zadnji koncert pred kulturnim molkom 12. decembra leta 1941 v Ljubljani. Potekal je, kot po navadi, v unionski dvorani.

Iznajdljivosti in spretnosti snemalca Rudija Omote ter zavednosti Milana Khama, tedanjega direktorja kina Union, se lahko zahvalimo, da je petje tudi zvočno ohranjeno.

Trak ni le zapis tega glasbenega trenutka, temveč prerokba slovenskega naroda, katere esenco je dirigent Akademskega pevskega zbora, France Marolt, uzvočil na vrhuncu koncerta, v interpretaciji Jenkove skladbe Lipa zelenela je na Vilharjevo poezijo: začetek pesmi o cvetoči lipi v poletnem času je zapet prešerno, kot je primerno za poletje, nadaljevanje o drevesu v zimskem času, ki mu vzame listje in lipa skoraj oveni, je v počasnem, pretečem pianisimu, sklep pesmi, ki napoveduje novo

pomlad drevesa, pa je zapet glasno in odločno.

Kot je ob izročitvi povedala Emilija Soklič, je bil trak za Rudiju Omota svetinja in tudi sama ga je varovala kot svetinjo. »Ta trak mi pomeni vse, kar se je dogajalo med vojno. Vso okupacijo, vse dogodke takrat, vse tisto, kar je bilo groze, to je v tem traku.« Pravi, da se občutkov, ki so jo prevevali, ko je doživela koncert, ne da opisati. »Mislim sem, da bo dvorano razneslo. Fantje so se na okenskih kljukah držali, da ne bi padli, da so lahko prisostvovali. To so zgodovinski trenutki, ki jih enostavno ne moreš reproducirati. Ker tega občutka ne moreš prenesti, moraš doživeti.« Odločitev, da dragocen zvočni zapis preda programu Ars, je bila težka, a kot pravi, verjame, da bo zanj dobro poskrbljeno: »Tako kot si zasluži ta posnetek«.

Ob tej priložnosti je odgovorna urednica tretjega programa Radia Slovenija – programa Ars Ingrid Kovač Brus povedala: »Diamante tehtamo v karatih, kakšne pa bi lahko bile merske enote za filmski trak, na katerem je dragoceni zvočni zapis iz unionske dvorane decembra 1941? Cenjeni gospe Emiliji Soklič se z

vso odgovornostjo zahvaljujemo za zaupanje. Ob tem pa se poklanjamo vsem, ki so sredi druge svetovne vojne stali na odru ali bili v zaodru, posebej Rudiju Omoti, in poskrbeli za dokumentarni zapis tega izjemnega večera.

Na Radiu Slovenija in na Programu Ars, ki prav letos praznuje 60-letnico, si dragocenejšega darila ne znamo predstavljati. Zanj bomo skrbeli z najvišjimi tehničnimi in programskimi standardi.«

Da gre za izjemno zvočno kulturo dediščino, poudarja tudi v. d. direktorja Radia Slovenija Mirko Štular: »Gre za enega izmed dragocenejših zvočnih pričevanj v naši zgodovini, javni radio pa je najbolj odgovoren tudi za narodovo zvočno kulturno dediščino. Zato na Radiu Slovenija z veseljem in odgovornostjo sprejemamo ta zgodovinski filmski trak, ki ga bomo hranili tako, da bo zadržal svojo vrednost tudi za prihodnje generacije.«

Bojan Kosi, vodja Mediateke RTV Slovenija, je povedal, da bomo dragoceni trak shranili v enem od radijskih arhivskih depojev. »Zagotovili bomo ustrezno varovano mesto za dolgoročno hrambo in ohranitev tega izjemnega arhivskega posnetka.«

RTV Slovenija iskreno čestita vsem prejemnikom priznanj RTV Slovenija za leto 2022

Sodelavke in sodelavci RTV Slovenija s svojo profesionalnostjo, strokovnim delom ter kakovostnimi in odmevnimi prispevki izpolnjujejo poslanstvo javnega zavoda in tako dvigujejo ugled in pomen javnega zavoda v družbi. Priznanja za izjemne dosežke in izstopajoče projekte, strokovne in delovne prispevke v preteklem letu in daljšem delovnem obdobju ter častna priznanja in priznanja za življenjsko delo so prejeli odv. d. generalnega direktorja RTV Slovenija Andreja Graha Whatmougha, v. d. direktorja Televizije Slovenija Uroša Urbanije in v. d. direktorja Radia Slovenija Mirka Štularja. Podelitev priznanj je potekala iz studia 1 Televizije Slovenija v Ljubljani, v sredo, 22. februarja 2023.

"Pestro leto je za nami, o čemer priča tudi nabor letošnjih prejemnikov priznanj. Val 202 je obeležil pol stoletja delovanja, nastajali so izjemni glasbeni projekti, v svojih projektih ste izpisali zgodbe, ki drugače ne bi bile nikoli slišane. Osvetlili ste domače dogajanje, informirali javnost, izobraževali in poskrbeli, da so naše vsebine in znanje dostopni vsem. S svojo profesionalnostjo, predanostjo, znanjem in bogatimi izkušnjami skrbite, da lahko javni zavod RTV Slovenija iz leta v leto izpolnjuje svoje poslanstvo javnega medijskega servisa," se je v svojem nagovoru prejemnikom priznanj zahvalil v. d. generalnega direktorja Andrej Grah Whatmough.

Prisotne je nagovoril tudi član komisije za podeljevanje priznanj dr. Žiga Stanič: "RTV je občutljiv organizem, mnoga znanja in strukture, ki jih poseduje, so se razvijala ob skrbi in ljubezni zaposlenih, potrebovala so čas, da organsko zrastejo in da obrodijo kvalitetne sadove. Ukinjanje takšnih struktur ali pa poslavljanja od sodelavcev, ki so se na podlagi pridobljenih izkušenj razvili v vrhunske strokovnjake, je vselej dejanje, vredno refleksije in strateškega razmisleka, kako naprej. Tudi ta zapis, ta uvodni nagovor k letošnji podelitvi RTV priznanj, je kratka revizija, bežen vtis o kompleksnem stroju, katerega manjša ali večja kolesca predstavljamo vsi prisotni na tej prireditvi, pa tudi vsi odsotni in vse tiste zvezde, ki so za vedno odšle na naše nebo in sijejo za nas. Zavedamo se, da prejemniki RTV priznanj posvečate dobru del svojih kreativnih energij naši hiši, da v tem najdete svoj življenjski smisel, da ste za delo resnično notranje mo-

tivirani in ustvarjate dodano vrednost svojim delovnim ciljem. Mnogi ste svoje življenje oblikovali okrog svoje službe in jo ponotranjili do te mere, da se je meja med zasebnim in poslovnim v teku vašega vsakdanjika skoraj zbrisala. Nekateri imate srečo, da ste svoje empirično znanje in izkušnje uspeli deliti z drugimi. Današnja prireditev je namenjena vam, drage sodelavke in sodelavci, da se vam zahvalimo za vaše nadpovprečne delovne dosežke, za vsa nesebična dejanja in za dobro voljo, s pomočjo katere je postavljeno vse, kar v naših življenjih kaj šteje. Hvala."

Dogodek je popestril Big Band RTV Slovenija pod taktirko Lojzeta Krajčana z izjemnim glasbenikom Urošem Peričem. Prireditev je povezovala Ajda Sokler.

Priznanja za življenjsko delo so prejeli: Antonio Rocco, Lidija Hren in Vladimir Jagarinec

Antonio Rocco se je po več kot štiridesetih letih dela na RTV Slovenija odločil za zaslužen upokojitev. Radiu Koper-Capodistria se je pridružil leta 1981 in prehodil vse stopnje svoje novinarske kariere, od novinarja do odgovornega urednika. Najpomembnejšo sled pa je pustil kot pomočnik generalnega direktorja radijskih in televizijskih programov za italijansko narodno skupnost. V začetku devetdesetih let je sodeloval pri preoblikovanju RTV Koper-Capodistria v sodobno javno radiotelevizijo, namenjeno uresničevanju ustavne pravice pripadnikov italijanske narodne skupnosti do obveščenosti v svojem jeziku. V svoji karieri je bil podpred-

sednik mednarodne zveze italijansko govorečih RTV postaj in predstavnik RTV Slovenija v Copeamu, stalni konferenci mediteranskega avdiovizualnega sektorja. Sodeloval je pri začetku oddajanja čezmejne televizije in usklajeval njene dejavnosti skupaj s sodelavci TV Koper-Capodistria in uredništvom RAI za Furlanijo - Julijsko krajino v Trstu. Antonio Rocco je več deset let s strastjo in predanostjo vodil programe Radia in TV Koper-Capodistria ter prispeval k razvoju celotnega regionalnega centra.

Lidija Hren je štiri desetletja na malih zaslonih Televizije Slovenija spremljala in poročala o najpomembnejših domačih in svetovnih dogodkih. Kot mlada novinarka je poročala še iz Beograda, za osrednje oddaje pa je spremljala tudi dogajanje ob plebiscitu in desetdnevni vojni za Slovenijo. Po osamosvojitvi Slovenije je opravila številne pogovore z najvišjimi političnimi funkcionarji; vodila zgodovinsko večurno oddajo ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo, predvolilna soočenja in volilne oddaje. Dolga leta je pripravljala in vodila Dnevnik, ustvarjala in vodila oddaji Pro Et Contra in Pod preprogo. Pozneje, vse do konca televizijske kariere, je bila tudi ena izmed voditeljic oddaje Intervju, v kateri je vodila izjemne pogovore z uveljavljenimi strokovnjaki z različnih področij. V marsikateri oddaji je neutrudno in temeljito preiskovala korupcijo in najzahtevnejše oblike gospodarskega kriminala, še posebej v oddajah preiskovalne skupine EkstraVisor. Leta 2003 je zasnovala oddajo Tarča in jo desetletje tudi vodila.

V svoji karieri je bila mentorica številnim

novinarjem in raziskovalcem ter z njimi delila svoje znanje in izkušnje. Ob tem pa je s svojo odličnostjo, delavnostjo, nadarjenostjo in vsestranskostjo tudi navdihovala naslednje generacije televizijcev.

Lidija Hren je za svoje delo prejela več stanovskih in drugih nagrad. Delala je v interesu javnosti in s svojim delom nenehno dvigovala ugled nacionalni televiziji.

Vladimir Jagarinec se je kot mlad varnostni inženir leta 1985 zaposlil na RTV Ljubljana in takoj zagrizel v izzive s področja varstva pri delu. Izvedel je številne projekte ter poskrbel za sistem izvajanja rednih pregledov delovne opreme in studiev ter različnih meritev s področja varnosti in zdravja pri delu. Poleg tega je s sodelavci postavil sistem za dodeljevanje osebne varovalne opreme v enotah, vgraditev aktivne požarne zaščite v vseh prostorih RTV in sistemov za aktivno gašenje prostorov. Pri odpravljanju pomanjkljivosti na tem področju je bil vedno proaktiven in je deloval preventivno. Skrb je namenjal tudi izobraževanju in usposabljanju za različna področja dela. Bil je velik pobudnik in organizator sodelovanja in izmenjave znanja ter izkušenj z drugimi evropskimi medijskimi hišami. Tudi na področju zdravja zaposlenih je prispeval k velikim spremembam. Bil je pobudnik promocije zdravja, še preden je bila zapisana v novem zakonu o varnosti in zdravja pri delu, danes pa je promocija zdravja sistemsko vključena v delovne procese v zavodu. Že pred razglasitvijo epidemije covida-19 je bil proaktiven pri nabavi zaščitne opreme za zaposlene. Med epidemijo mu je uspelo ob pomoči sodelavcev

organizirati množično testiranje zaposlenih in zagotoviti brezplačna zaščitna sredstva. Njegovo vodilo pri delu je bilo: »Vedno pomagaj, nikoli ne prizadeni.«

Častna priznanja za dolgoletno delo na RTV Slovenija:

Skladatelj, muzikolog in organizator glasbenih dogodkov **Carlo de Incontrera** je izjemno ugledna osebnost na mednarodnem glasbenem prizorišču. Z RTV Slovenija sodeluje že več desetletij, saj je v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja organiziral 42 koncertov s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija z uglednimi mednarodnimi solisti.

V zadnjih desetih letih je Carlo de Incontrera za 3. program Radia Slovenija pripravil štiri cikle enournih glasbenih oddaj: 17 oddaj Zlato Donave, 8 oddaj Zlato Rena, veličastni cikel 112 oddaj Mediteran, glasbeno in čustveno popotovanje, ter 34 oddaj Potovanje po Loiri. Trenutno piše cikel oddaj Na krilih pesmi. Njegova besedila in glasbeni izbor so vrhunski, plod polnega poznavanja evropske glasbene in literarne umetnosti ter civilizacijskih in zgodovinskih silnic, ki so usmerjale našo civilizacijo. Profesor de Incontrera je to orjaško delo za program Ars opravil brez povračila.

Metka Dedakovič je svojo poklicno pot začela leta 1982 v takratni dramski redakciji, današnjem uredništvu igranega programa Televizije Slovenija. Kot diplomirana dramaturginja je v svoji dolgoletni karieri uspešno opravljala dela dramaturginje, redaktorice, avtorice priredb

literarnih predlog, scenaristke in urednice, hkrati pa je bila idejna snovalka številnih oddaj Televizije Slovenija. Neizbrisljiv pečat je pustila v uredništvu otroškega in mladinskega programa Televizije Slovenija kot dramaturginja in redaktorica oddaj in pozneje tudi urednica oddaj. Uspešno se je spoprijela tudi s pisanjem scenarijev za igrane, dokumentarne in mozaične televizijske oddaje. Od leta 2009 do leta 2011 je kot odgovorna urednica vodila nastajanje programov in poskrbela za razvoj posameznih novih formatov oddaj in nadgraditev že obstoječih. Do srede leta 2015 je bila urednica oddaj v oddelku za razvoj novih vsebin na Televiziji Slovenija, v katerem se je dejavno posvečala tudi multimediji kot dopolnilu in nadgradnji televizijskega medija. Po krajšem obdobju vodenja uredništva tujega animiranega programa v otroškem in mladinskem programu ter posredovanja in prodaje slovenskega televizijskega gradiva zunanjim partnerjem je postala del kolektiva v oddelku TV-arhiva in dokumentacije na Televiziji Slovenija. Metko Dedakovič sta v njeni bogati 40-letni karieri do zadnjega zaznamovali profesionalnost ter vdanost njenemu delu in Radioteleviziji Slovenija.

Za seboj pušča zavirljiv opus televizijskih oddaj in filmov, pri katerih je sodelovala v različnih pomembnih vlogah.

Anton Končar je bil na RTV Slovenija zaposlen dobrih 32 let. Z načinom dobrega vodenja in dela je pustil neizbrisen pečat pri dosežkih RTV Slovenija in si za svoj prispevek zagotovo zasluži častno priznanje. Svoje službovanje je začel v skupini za prenose organizacijske enote Oddajniki in

Prejemniki priznanj za življenjsko delo

zveze in nadaljeval v skupini za linke. V letih od 2002 do 2007 je bil vodja službe za komercialne zadeve in javna naročila v skupnih dejavnostih, kasneje pa je Tone postal vodja televizijske produkcije z več kot 400 zaposlenimi sodelavci z raznovrstnimi znanji. Decembra 2008 se je vrnil v oddelek oddajniki in zveze kot vodja službe II. Ravno pravi čas ob novih izzivih pri prehodu na digitalno oddajanje. Zavzemal se je za obnovo infrastrukture oddajnikov in zvez, kot so telekomunikacijski stolpi, oddajniški objekt itn. Skrbel je za sodelovanje z najemniki ter sodeloval pri javnih razpisih in ključnih projektih oddajnikov in zvez. Bil je osrednji koordinator pri projektih prehoda na digitalno oddajanje televizijskega signala, zgraditvi omrežja digitalnega radia in digitalizaciji linkovskih zvez.

Komisija za podelitev priznanj je posthumno izkazala priznanje nekdanji sodelavki **Bredi Kralj**. Breda Kralj je bila del RTV Slovenija in kadrovske službe tako rekoč vso delovno dobo. Žal se je od nas poslovila prav takrat, ko se je že veselila novega življenjskega obdobja – upokojitve.

Pri svojem delu si je vedno prizadevala za posodobitve in nove načine delovanja na kadrovskem področju. Besede, ki bi jo najbolj opisale, bi bile: izžarevanje pozitivne energije, delavnost, sistematičnost, vztrajnost, zanesljivost, samoiniciativnost, pravičnost in samostojnost.

Bila je odlična poznavalka svojega področja in nepogrešljiv del tima. Veliko sodelavcev jo je spoznalo že takrat, ko so imeli kot štipendisti prvi stik z našo

hišo, veliko jih je z njo sodelovalo pri različnih projektih. Nikoli ni rekla ne nikomur, ki je potreboval njeno pomoč, pa naj je bilo glede nadomeščanja, povečanja obsega dela ali nasveta, ki je marsikomu olajšal delo. Breda Kralj je vedno pomagala in delala za blaginjo našega zavoda.

Priznanja za dosežke v daljšem delovnem obdobju:

- **Andrej Lupinc** je kot direktor fotografije in snemalec redno zaposlen na Televiziji Slovenija že od leta 1987. Čeprav je zaposlen v televizijski industriji, v kateri gre pri delu večinoma obrt, v vseh letih širina njegovega ustvarjanja in z njo povezane številne nagrade in priznanja kažejo na umetnika z veliko začetnico in z njim v objektiv ujeti niz podob, povezanih v estetsko dovršene in celovite zgodbe. Njegova obsežna in raznovrstna filmografija govori sama zase.

Kot direktor fotografije je sodeloval pri številnih celovečernih igranih filmih (Življenje kot v filmu, Dvojne počitnice, Menhir, Naprej v preteklost, Stara mašina, Remington, Usodni telefon), kratkih (Doma, Betonski človek, Samota v dvoje – Večer) in dokumentarnih filmih Kajuh, Nebesa pod Triglavom, Tribune v plamenih, Kip – Jakov Brdar, Uničene sanje dr. Franceta Prešerna, Zgodovina pošte na Slovenskem, Zapeljevanje pogleda, Portret Alana Hranitelja, Slovenci v Argentini, V tranzitu, Odvrženi, Enfant terrible, Tek za življenje, Utrip znanosti itn.).

- **Ita Obersnu** je v daljšem časovnem obdobju poskrbela za režijo številnih izobraževalno-dokumentarnih filmov in serij. Njen opus obsega več kot 80 avtorskih del, ki pomenijo temelj poslanstva

uredništva izobraževalnih oddaj. Predvsem se je specializirala za podajanje medicinskih in naravoslovnih znanstvenih ved ter področja kulturne dediščine. V svojem opusu izkazuje izjemno ustvarjalnost in angažiranost, ki se razprostira od najtežjih tem, kot so rak, paliativna oskrba in evtanazija, do znanstvenih in obravnavanja kulturne dediščine ter tem, ki se ukvarjajo z duhom časa. Ita Obersnu je nepogrešljiva sodelavka tudi pri oddaji Ah, ta leta!, s katero redno sodeluje.

- **Bernard Stramič, Arnold Marko, Suzana Köstner, Marta Trobec, Saša Grčman, Tamara Gorup in Alenka Kovačič** za projekt **Govorni pomočnik** Sodelavci so ob svojem rednem delu v govorni izvedbi Radia Slovenija z lektoricami Televizije Slovenija, lektorsko koordinacijo in Akademijo RTV Slovenija vzpostavili spletno orodje Govorni pomočnik. Govorni pomočnik ima velik pomen pri izpolnjevanju poslanstva RTV Slovenija na področju skrbi za slovenski jezik ter razvijanju splošne, jezikovne in politične kulture, močno pa prispeva tudi k izboljšanju kakovosti programa in dela ter povečanju ugleda RTV Slovenija.

- **Miran Kazafura** kot mojster zvoka oblikuje zvočno sliko glasbe in ji da končen pečat, ki ga poslušalci občutijo na radijskih valovih. Izkušnje, ki si jih je ves čas nabiral na različnih področjih produkcije glasbe, so ga kmalu postavile na mesto enega vodilnih mojstrov zvoka na RTV Slovenija in širše. Pred leti je prevzel vodenje skupine za glasbena snemanja in režirane oddaje na Radiu Slovenija, nato pa se je spet intenzivneje posvetil pro-

dukaciji glasbe kot glavni mojster zvoka Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. V svoji karieri je prejel številna, tako domača kot mednarodna priznanja, ki ga tudi formalno potrjujejo kot enega najboljših mojstrov zvoka v regiji. Z nesebičnim prenosom znanja na mlajše rodove pa zagotavlja, da se bo ustvarjanje vrhunskih posnetkov nadaljevalo tudi v prihodnje.

- **Romana Kocjančič** z oddajo Obzorja duha že več kot 30 let spremlja in analizira dogodke v večjih verskih skupnostih v Sloveniji ter svetu. Romani Kocjančič je kot urednici in voditeljici oddaje uspelo ohraniti in nadgraditi dolgoletno tradicijo aktualne pogovorne oddaje o religijah. V oddaji obravnava aktualne teme s pomembnimi sogovorniki in tako gledalcem omogoča širši vpogled v religijsko družbene teme. V več kot desetletju urejanja in vodenja oddaje je Romana Kocjančič postala prepoznaven obraz TV Slovenija.

- **Ustvarjalci oddaje O živalih in ljudeh Mojca Recek, Ema Stavbar, Matjaž Prešeren, Milan Vogrin**

Oddaja, ki že dolga tri desetletja nastaja v uredniško-producentski enoti Televizija Maribor, je v letih spreminjala svojo vizualno podobo, format in voditelje, vselej pa ostala zvesta osnovnemu poslanstvu – skrbi za izobraževalno-svetovalne vsebine, s katerimi so pri gledalcih spodbujali vzpostavljanje primernega odnosa do živali. Zadnjih 15 let je oddaja v 25-minutnem formatu in ena tistih redkih izobraževalno-svetovalnih oddaj na TV Slovenija, ki so na sporedu vsak teden, in to vse leto, to pa od ustvarjalcev zahteva še dodatno delo in prizadevnost.

- **Zoran Milovanovič**

Zoran Milovanovič je eno najprepoznavnejših novinarskih imen v zgodovini Radia Maribor. Prodoren, neposreden, vrhunski komentator širšega družbenega, političnega in gospodarskega dogajanja, a vedno s profesionalno objektivno ostrino. Novinarsko delo je posvetil predvsem športnim vsebinam. Z enako ustvarjalno vnemo se je loteval tudi drugih novinarskih zvrsti, ki zahtevajo poglobljen vpogled in široko razgledanost. Nepozabni so vsi njegovi potopisi, portreti, glose, komentarji ... Poglobljene potopisne reportaže je pripravil z vseh celin, s katerih je poročal s športnih dogodkov.

Priznanja za dosežke v preteklem letu 2022 so prejeli sodelavke in sodelavci:

- Novinarka Televizije Slovenija **Anka Pirš** za 50-minutno posebno oddajo Tednik o beguncih Nikjer doma, za katero je opravila delo raziskovalne novinark, scenaristke in režiserke.

- **Ekipo Vala 202** za izvedbo koncerta Dan 202 kot vrhunca praznovanja 50-letnice Vala 202

in velike nabor dejavnosti, s katerimi so se poklonili pretekli ustvarjalnosti, okrepili stik s poslušalci, utrdili prepoznavnost znamke in postavili temelje za nadaljnji razvoj.

- **Hugo Šekoranja in Apolonija Gantar** za ciklus radijskih koncertov Jazz Ars All Stars (jazzovska glasba), Ars in Drama (šanson, kabaret) in Obiski kraljice (orgelska glasba).

Urednika sodelujeta tudi kot voditelja prenosov oziroma moderatorja pogovorov.

- **Karin Zorn Čebokli, Nataša Uršič, Eva Furlan** za izjemno novinarsko poročanje o uničujočem požaru na goriškem Krasu, zbiranju sredstev pomoči, odpravi posledic in ponovni ozelenitvi Krasa.

- **Maja Hrvatin in Gregor Kos** za Zgodbe iz Pekinga, dnevno rubriko Olimpijskega dnevnika med igrami v Pekingu, ki sta jih posnela na prizorišču v izjemno zahtevnih razmerah, polnih kovidnih omejitev.

- **Metod Komatar** za presežke predvsem pri ustvarjanju glasbeno-razvedrilnih oddaj pred živim občinstvom, kjer ni prostora in časa za napake. Pomemben projekt pa je album otroških pesmi Z kot Zofka, pri katerem je Metod Komatar mojstrsko opravil delo glasbenega producenta in prevzel vsa dela produkcije, od snemanja do »miksanja« v postprodukciji in na koncu naredil še vrhunski »mastering« za celotni album.

- **Notranja redakcija MMC – Miha Zavrtnik, Gregor Cerar, Aljoša Masten, Gorazd Kosmač, Larisa Daugul, Ana Svenšek, Tanja Kozorog Blatnik, Katja Štok in Aleksandra Kerin Kovač** za projekt volitve.

- **Peter Hanzl**, sistemski inženir v RTV centru Maribor, za njegov neprecenljiv prispevek pri celoviti tehnološki prenovi TV-režije, videomontažnih enot, vgradnji opreme v TV-reportažni vozili za regionalna centra Koper in Maribor, in celovito prenovo studia Televizije Maribor.

- **Receptorska služba RTV Slovenija – Valerija Car, Martin Koren, Branko Lazović, Igor Mršič, Miroslav Petrovčič, Sebastijan Petrovčič, Nejc Pustavrh, Matjaž Udovč in Andrej Zgonc.**

So nepogrešljivi, čeprav jih imamo včasih za samoumevne in večkrat spregledamo njihovo pomembno vlogo oziroma prispevek k uspešnemu delovanju in utripu RTV, v hiši in okoli nje.

- **Sabina Francek Ivovič** je bila v času velikega požara na Krasu v drugi polovici julija 2022 v prvih novinarskih vrstah. Poleg stisk domačinov, je postavila v ospredje herojsko delo slovenskih poklicnih in prostovoljnih gasilcev in se kot novinarka na opustošeni Kras vrnila tudi po koncu požara in poskrbela, da dogodek in posledice ne utonejo v pozabo.

- **Sara K. Martinuč** je kot producentka izpeljala enega najbolj zahtevnih projektov RTV Slovenija, in sicer prenos dogodkov v okviru predsedovanja Slovenije Evropski uniji. Uspešno je izpeljala tudi vse volilne oddaje Televizije Slovenija, tako parlamentarnih, predsedniških in lokalnih volitev.

- **Služba za dostopnost – Veronika Rot, Andrej Tomažin, Kaja Pšeničnik in Monika Zonta** za prilagoditev volilnih kampanj leta 2022 v lažje razumljiv jezik.

- **Martina Tita Mayer** za podkast oziroma radijsko oddajo Na pravi strani, ki poglobljeno in poljudno odpira pereča vprašanja človekovih pravic, še posebej pravic žensk.

- **Tanja Starič in Aleš Kocjan** za oddajo **Umetnost možnega**. Gre za pripravo nadpovprečno kakovostnih vsebin, ki so plod tudi njunih večdesetletnih izkušenj in poznavanja notranjepolitičnega dogajanja.

- **Ustvarjalci projekta Frišno – Radia MB in Radia Si – Robert Levstek, Darko Pukl, Iztok Novak in Gregor Stermecki** za nov glasbeni projekt Regionalnega RTV-centra Maribor – Frišno/Fresh – Dan nove slovenske glasbe.

Iskreno čestitamo vsem prejemnikom priznanj!

Objavljen je razpis za priznanja RTV Slovenija za leto 2023. Rok za prijave je 15. november 2023.

Zakaj je dobro, da imamo Zakon o zaščiti prijaviteljev?

Slovenija je dobila Zakon o zaščiti prijaviteljev, s katerim se v nacionalni pravni red prenaša Direktiva o zaščiti prijaviteljev. Kaj zakon prinaša, kakšni so njegovi cilji in kako ga bomo implementirali?

Zakon o zaščiti prijaviteljev (v nadaljevanju ZZPri), s katerim se v nacionalni pravni red prenaša Direktiva 2019/1937/EU o zaščiti oseb (žvižgačev), vzpostavlja sistemske mehanizme za prijavo kršitve in zaščito prijaviteljev (žvižgačev). Zavezanci so vse organizacije javnega sektorja in tiste v zasebnem, ki imajo več kot 50 zaposlenih. To pomeni, da morajo vzpostaviti učinkovito notranjo prijavno pot in postopek obdelave prejetih sumov kršitev, v katerem je prijavitelj žvižgač deležen posebne zaščite. Ne le s trajnim varovanjem identitete, temveč tudi, kadar bi sodelavci ali druge oziroma nadrejene osebe proti njemu izvajale nedovoljene pritiske in povračilne ukrepe kot posledico podane prijave suma kršitve.

RTV Slovenija dolžnost izpolnjuje, saj je v okviru svoje poslovne politike notranjo linijo za prijavo kršitev in zaupnika za sprejem in obravnavo prijav v preteklosti že vzpostavil, z uveljavitvijo ZZPri pa zagotovil skladnost procesa dela z zakonskimi določili.

Cilji zakona, ki so tudi cilji javnega zavoda, so učinkovita zaznava in odprava kršitev v notranjem delovnem okolju ter obravnavo prijav na interni ravni organizacije, kar varuje njen ugled in integriteto, prinaša ekonomske učinke ter krepi notranjekontrolni sistem.

Zaščita prijavitelja

Prijavitelj, ki kršitev v svojem notranjem okolju prijavi v skladu z ZZPri, ne krši nobene prepovedi glede razkritja informacij in ne nosi odgovornosti, povezane s tako prijavo pod pogojem, da ni prijavil neresničnih informacij. Dejanje je storil v dobri veri in na podlagi utemeljenih razlogov. Zato razkritja, ki vključujejo poslovne podatke in skrivnosti, niso protipravna, ne glede na določbe zakona ali interna pravila, ki urejajo poslovno skrivnost v javnem zavodu (izjema so tajni podatki, ki so posebno zaščitena kategorija pred razkritji).

Zaupnik po prejemu prijave v roku sedmih dni preizkusi izpolnjevanje pogojev za obravnavo in prijavitelju izda potrdilo

o zavrnitvi ali obravnavi prijave. Potrdilo je ključni dokument, s katerim prijavitelj v sodnih ali drugih postopkih, ki morebiti nastanejo kot posledica prijave kršitve, zaščiti svoje pravice žvižgača, dane z zakonom.

Če se izkaže, da notranja obravnava ni učinkovita, da ukrepi ne spreminjajo stanja na bolje ali da zaradi okoliščin ni mogoča, ima prijavitelj možnost sprožiti zunanjo prijavo na izbrani pooblaščen organ, ki jih ZZPri imenuje v 14. členu. Če ima utemeljene razloge za domnevo, da kršitev pomeni nevarnost za javni interes, zlasti javno zdravje, varnost ali nepopravljivo škodo, se lahko odloči za javno razkritje.

V postopku ni dovoljeno razkriti identiteto prijavitelja. Tudi po koncu postopka ostane trajno varovan podatek in ni predmet informacije javnega značaja.

Zaupnik lahko razkrije prijavitelja le v treh primerih:

- če se strinja z razkritjem (zaupnik bo prosil za soglasje);
- če tako zahteva državni tožilec, kadar je to potrebno zaradi preiskovanja kaznivih dejanj (prijavitelj je predhodno obveščen);
- če to zahteva sodišče v okviru sodnih postopkov (prijavitelj je predhodno obveščen).

Ne glede na navedeno ne sme nihče razkriti identitete prijavitelja, če bi razkritje ogrozilo življenje ali resno ogrozilo javni interes, varnost ali obrambo države.

Pogumen je tisti, ki naredi, kar more! (Romain Rolland)

Mojca Jerman Čuček, DNR, PDNR, zaupnik javnega zavoda za sprejem in obravnavo prijav

Stiki in prijavne poti

Stik z zaupnikom lahko vzpostavite različno:

- **pisno, in sicer anonimno ali z razkriti identiteto, na naslov:** Mojca Jerman Čuček, Kolodvorska ul. 2, 1550 Ljubljana
- **pisno, na e-poštni naslov:** mojca.jerman@rtvslo.si
mojca.jerman@protonmail.com
- **z neposredno telefonsko komunikacijo na telefonski številki:** 01 475 21 67
041 757 925
- **z osebnim stikom:** stavba Televizije Slovenija, 3. nadstropje, pisarna št. 3A 057 (nasproti studia 5)
- **na drug način**

Kdaj je prijavitelj zaščiten po ZZPri (Uradni list RS, št. 16/23)

Če prijavi kršitev, zaznano v svojem delovnem okolju, najprej po notranji prijavi poti.

Ko prijava ni očitno neutemeljena.

Ko prijavljena kršitev še traja oz. je prenehala pred manj kot dvema letoma.

Ko je s strani notranjega okolja deležen povračilnih ukrepov.

Če prijavi kršitev, zaznano v svojem delovnem okolju, po zunanji prijavi poti, potem ko se izkaže, da notranji postopek ni bil učinkovit ali mogoč.

Zaščitni in podporni ukrepi

Prepoved razkritja identitete prijavitelja in zaupnost posredovanih informacij in podatkov

Izključitev odgovornosti glede razkritja Sodno varstvo in začasne odredbe v primeru povračilnih ukrepov

Brezplačna pravna pomoč in psihološka podpora

Nadomestilo za primer brezposelnosti

Jumbo Big Band – glasbena poslastica

Prva oktobrska sobota letos je s koncertom Jumbo Big Band pospremila Gallusovo dvorano Cankarjevega doma na nepozabno jazzovsko popotovanje. Mogočen zvok združenih jazzovskih orkestrrov treh nacionalnih radiotelevizij je ponovno dokazal, da je glasba tista, ki združuje posameznike in tudi narode. Koncerti združenih jazzovskih skupin – Big Banda RTV Slovenija, Jazz orkestra HRT in Big Benda RTS v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani so izjemen primer ustvarjalnega povezovanja pogumnih posameznikov, ki v jeziku glasbe podirajo meje in postavljajo Slovenijo na najprestižnejši kulturni zemljevid sveta.

Trojna zasedba big banda, kot jo je imela priložnost doživeti Ljubljana 7. oktobra 2023, je edinstvena tudi v mednarodnem smislu, saj tako velike zasedbe ni zaslediti nikjer drugje na svetu. Ljubljansko občinstvo je bilo nagrajeno z izjemnim glasbenim doživetjem; slišali so najmogočnejši bigbandovski zvok in vrhunsko izvedbo novih orkestracij tako ljudskih kot avtorskih skladb. Upravičeno lahko upamo, da bo tovrstno umetniško povezovanje postalo stalnica tudi v prihodnje.

Foto: Darja Štravs Tisu

A rata a ne rata, Mojca?

Novost jesenske sezone je razvedrilna pogovorna oddaja Ratatujci, ki jo ob sobotnih popoldnevih na TV SLO 1 vodi Mojca Mavec. V studiu ji družbo dela priznani gostinec in sommelier Valter Kramar iz Hiše Franko in Polonke, ki pripravlja jedi po domačih receptih. Vsaka oddaja odkriva pot ene izmed sestavin, ki jo uporabljamo v prehrani. Spoznavamo, od kod izvirajo in kako jih uporabljajo v različnih kulturah. Hrana je namreč več kot osnova za rast in obstoj, je naša osebna izkaznica. Ali denimo veste, kje so našli najstarejše dokaze o gojenju vinske trte? Gruzijski in slovenski vinarji se dobro poznajo zaradi jantarjevih vin. Tudi ajda na primer lepo povezuje Slovence in Japonce, čeprav sta državi oddaljeni na tisoče kilometrov. Veliko zanimivih zgodb bo zaživel v novem, širšem kontekstu. Mojca v oddajah gosti zanimive sogovorce – bodisi tujce, ki živijo pri nas, ali Slovence, ki živijo zunaj meja naše države. Vsakokrat je predstavljen tudi poseben izziv za kuharsko ekipo na terenu. Skupaj se bomo spraševali, a rata a ne rata.

M.J.
Foto: Katja Kodba

Zima bo zakon tudi to sezono

Konci tedna na Televiziji Slovenija bodo tudi to zimo športni. Uredništvo športnega programa pripravlja niz 15 oddaj Zima je zakon, ki jih bodo vodili Saša Jerković, Sara Benkovič in Anže Bašelj. Prva oddaja bo na sporedu 25. novembra. V tokratnih oddajah pa ne bodo v ospredju samo zimski športi, temveč bodo v uredništvu gostili tudi športnike številnih drugih disciplin. Med gosti v studiu

bodo nogometaši, košarkarji in športniki, ki bodo nastopili na poletnih olimpijskih igrah. Naslednje leto nas namreč čakajo številni veliki športni projekti, ki že napovedujejo pestro poletje. Televizija Slovenija bo prenašala evropsko prvenstvo v nogometu, sledila bo Dirka po Franciji, vrhunec pa bodo poletne olimpijske igre v Franciji.

Uspešno evrovizijsko leto z **Joker Out**

Na izboru za Pesem Evrovizije so nas letos zastopali Joker Out s skladbo Carpe Diem. Uvrstili so se v finale in na velikem liverpoolskem odru osvojili 21. mesto. Letošnji finale izbora za Pesem Evrovizije je bil najbolje gledan v zadnjih sedmih letih, hkrati pa je to tudi najbolje gledana oddaja letošnjega leta na TV SLO 1.

Izjemno priljubljeno in zdaj že vsem dobro znano slovensko evrovizijsko skladbo Carpe Diem so gledalci in poslušalci RTV Slovenija lahko prvič slišali februarja, v oddaji Misija Liverpool, ki jo je vodila Miša Molk. Skupina Joker Out je bila izbrana na internem izboru, na katerem je bila prednost dana uspešnim inakovostnim izvajalcem, ki že nekaj let prevladujejo na slovenski glasbeni sceni. Odločitev o internem izboru se je izkazala za uspešno. Joker Out so se uvrstili v finale in tam osvojili 21. mesto.

»Evrovizija je zelo edinstvena izkušnja. Ne glede na to, katero mesto bi dosegli, se mi zdi, da je to stvar, ki je kot skupina ne bi želeli ponoviti. Smo pa izjemno hvaležni in veseli, da smo enkrat v življenju to doživeli,« je po nastopu za MMC RTV SLO povedal vokalist Joker Out Bojan Cvjetičanin.

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV SLO Vanja Vardjan je bil z letošnjim izborom zelo zadovoljen. »Slovenski predstavniki na Pesmi Evrovizije Joker Out so po nekaj sušnih letih

našo državo ponovno popeljali v finale tega največjega glasbenega tekmovanja. A ne samo to, Joker Out so po izredno uspešnih nastopih v Liverpoolu ta uspeh vnovčili tudi na mednarodnem glasbenem prizorišču. Turnejo po zahodni Evropi, kjer doslej slovenske glasbene skupine razen Laibacha niso uspele, so razprodali, na Balkanu pa na njihovih koncertih vlada prava evforija, pri čemer velja poudariti, da večino pesmi izvajajo v slovenščini. Ob tem so priljubljenost v Sloveniji še povečali, skladba Carpe Diem pa je na vseh spletnih platformah daleč najbolj predvajana ali pretakana slovenska skladba. Na Spotifyju je presegla 14 milijonov 700 tisoč pretokov, še tri skladbe skupine Joker Out pa so po nastopu v Liverpoolu presegle milijon ogledov. Vse to kaže, da je bila odločitev, da se na internem izboru za letošnjega predstavnika Slovenije na Pesmi Evrovizije izbere trenutno najbolj vroča skupina pri nas Joker Out, pravilna.«

Mojca Boštele

Nova radijska oddaja **Ob osmih** daje jutrom pravi kontekst

Na prvem programu Radia Slovenija – Prvi je 9. maja zaživela nova informativna oddaja Ob osmih. Oddajo vodijo Tomaž Celestina, Jolanda Lebar, Metka Pirc, Matej Hrastar in Miranda Bratkič, urednica oddaje pa je Urška Sobočan Ivanovič. Urednica je s prvimi odzivi zelo zadovoljna.

Sprejeta je bila odločitev o kar veliki spremembi jutranje programske sheme na Prvem. Zakaj je bil čas za spremembo? Zakaj prav informativna oddaja?

Že nekaj časa smo čutili, da bi morali poslušalcem v elitnem radijskem terminu ob osmih namesto kratkih poročil ponuditi močno informativno vsebino, ki bi dopolnila našo Drugo jutranjo kroniko. Ker radio ni več prostor prve informacije, pač pa prve razlage informacije v kontekstu, smo vedeli, da si želimo poglobljeno, analitično, komentatorsko vsebino, ki bi dopolnila siceršnje poročanje, obenem pa smo razmišljali tudi o ravno pravi dolžini, ki bi držala dinamiko jutra. Takoj smo se odločili, da bo oddaja tudi podkast. Najpomembnejši korak pri vsem skupaj pa je bil, po mojem mnenju, izbor voditeljev. Za tem preprostim konceptom se namreč ne moreš skriti: gost, aktualna tema in 15 minut za pogovor.

Oddajo vodi pet voditeljev. Vsi so se veselili novega izziva, tudi tega, kako aktualne in obsežne teme spraviti v 15-minutni pogovor. Vse kaže, da jim gre ta izziv odlično od rok. Kakšni so prvi odzivi poslušalcev?

Na številke o poslušanosti moramo še počakati, lahko pa povem, da ima oddaja pri ponudnikih podkastov zelo stabilno in opazno rast naročnikov in poslušalcev; pričakujemo, da se bo nadaljevala. Na spletni strani smo na primer v treh tednih maja imeli vsaj take ali pri posameznih temah precej višje številke, kot jih ima Druga jutranja kronika z zelo dolgim stažem. Nekateri poslušalci se nam tudi posamezno oglašajo s pohvalami. Skratka – z odzivi smo zelo zadovoljni.

Kakšne izzive prinašata zgodnja ura in zahteven informativni format oddaje? Sogovorniki morajo biti zgodaj pripravljeni, tudi časa za odziv na aktualni dogodek je razmeroma malo.

S pripravljenostjo sogovornikov na pogovor smo imeli doslej večinoma dobre izkušnje, tudi nad uro se ne pritožujejo. Glede hitrega odzivanja na dogodke pa je tako: seveda se trudimo biti s temami aktualni, marsikaj je mogoče tudi predvideti, na prvo žogo pa skočimo le, če je to nujno – kot je bilo na primer pri nedavnih poplavih. Sicer pa vzamemo čas za razmislek, kako pristopiti k temi čim celoviteje in s pravim gostom ali gostjo.

Mojca Boštele

Koncert **Izštekanih 30** napolnil Križanke

Veliki koncert Izštekanih 30 je z generacijskim in žanrskim prepletom slovenske glasbene smetane pod taktirko kuratorja Jureta Longyke in spremljevalne skupine Smrdel Brothers Collective razvnel občinstvo napolnjenih Križank.

Priprave na veliki koncert Izštekanih 30. Foto: Adrian Pregelj

Težko pričakovani koncert je odprl Tomi M (Siddharta), na odru so se zvrstili še Urša Mihevc (Fed Horses), Boris Kokalj (Kokosy), Jure Lesar, Saša Vipotnik – AKA Neomi, Jardier, Slon in Sadež, Vazz, Vlado Kreslin, Severa in Gal Gjurin, Gregor Strasberger (MRFY), Klemen Klemen, Borut Marolt (Niet), Primož Alič (Zablujena generacija), Silence, Milan Fras (Laibach), Hamo, Tone Gregar (Mi2). Glasbeniki so se s priredbami poklonili tudi slovenskim glasbenim legendam, kot so Marko Brecelj, Helena Blagne & Demolition Group in Adi Smolar. Na koncu so na oder stopili še Sokoli, ki so bili prvi gosti Jureta Longyke v prvi oddaji Izštekanih pred 30 leti.

»Ne vem, kdaj točno sem postal služabnik te oddaje in je postala večja od mene in nastopajočih. V tem smislu so Izštekanii institucija, ime, platforma in katalizator za spreminjanje glasbe,« je o Izštekanih po 30 letih delovanja za MMC povedal Longyka. Koncertni večer, na katerem smo valovali med evforijo in melanholijo, se je nazadnje končal prehitro, čeprav je trajal skoraj tri ure.

Jaša Rajšek

Poletna noč – Srečen dan!

Kongresni trg v Ljubljani je konec junija gostil tradicionalni gala koncert Poletna noč, ki je bil letos posvečen izjemnemu avtorskemu opusu kantavtorja Tomaža Domicelja.

Na odru na Kongresnem trgu v Ljubljani so pod taktirko dirigenta Patrika Grebla ter v izvedbi Big Banda, Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, Mladinskega pevskega zbora RTV Slovenija in priznanih slovenskih izvajalcev ponovno zazvene zimzelene uspešnice Tomaža Domicelja, ki letos praznuje 75 let.

Voditeljica večera je bila Miša Molk. Ob tej priložnosti je povedala: »Prireditve Poletna noč je postala simbol obujanja slovenske popevke, spomin na plodno obdobje glasbene ustvarjalnosti in koncert, ki nas združuje v pesmi in besedi.« Dodala je še, da je veliko pesmi Tomaža Domicelja zapisanih v naš spomin. »Meni najljubša je Ko se zjutraj zbudiš. Iskrena pripoved o tem, da ima jutro drugačne oči.«

SZJ

Pod taktirko dirigenta Patrika Grebla. Foto: Adrian Pregelj

Portal Dostopno.si prejel informacijsko jagodo

Nagrado za najboljši dosežek na področju informacijske družbe, informacijsko jagodo, ki jo podeljuje Institut Jožef Stefan, je prejel portal Dostopno.si.

Omenjeni portal je del spletnega portala www.rtv slo.si in nastaja v Multimedijem centru RTV Slovenija. Namenjen je ozaveščanju javnosti s poudarkom na upoštevanju pravic in potreb ljudi z različnimi oblikami oviranosti. Portal omogoča med drugim tudi hiter dostop do informacij o življenju, pravicah, delu in vključevanju invalidov v družbo.

»Ob tej priložnosti bi se rad najprej zahvalil predsednici Organizacijskega odbora prof. dr. Mojci Ciglarič in predsedniku programskega odbora prof. dr. Matjažu Gamsu. Še posebej se zahvaljujem zaposlenim v Službi za dostopnost programov, ki deluje pod vodstvom Mateje Vodeb. Izpostavljam, da 76 od-

stotkov državljanov vsak teden uporablja vsaj eno od vsebin ali storitev Javnega zavoda RTV Slovenija. Med temi so še posebej pomembne tiste skupine ljudi, za katere ne skrbi noben drug medij kot RTV Slovenija. Sem sodijo osebe z oviranostmi (osebe z okvaro sluha ali vida, osebe s kognitivnimi motnjami, starejši ...), ki so v naši družbi pogosto prezrte. Skrb za te ljudi pomeni za Javni zavod RTV Slovenija uresničevanje našega poslanstva in zato smo neizmerno veseli in ponosni, da je naše delo prepoznano tudi s podelitvijo tovrstne nagrade. Hvala vsem in čestitke ekipi Službe za dostopnost programov.«

Oddaja Tarča nagrada za inovativno medijsko promocijo varnosti

Oddaja Televizije Slovenija Tarča je bila v okviru mednarodne konference Dnevi korporativne varnosti nagrajena v kategoriji za inovativno medijsko promocijo varnosti za leto 2022.

Institut za korporativne varnostne študije v sodelovanju s Slovenskim združenjem korporativne varnosti vsako leto podeljuje nagrade za dosežke s področja korporativne varnosti, ki se podeljujejo izbranim institucijam in posameznikom za njihov inovativni prispevek na področju razvoja in uveljavljanja varnosti.

Kot so zapisali v obrazložitvi, »RTV ostaja osrednji slovenski javni medij, ki je v zadnjih letih svojega delovanja pomembno oblikoval razvoj slovenskega medijskega prostora. Treba se je namreč zavedati, da imajo mediji in vsebina, ki jo posredujejo, izredno velik vpliv na dvigovanje splošnega družbenega zavedanja o pomenu varnosti. Prispevki v programskem okolju informativne pogovorne oddaje Tarča vsebujejo ustrezne aktualne vsebine, povezane tudi s širšim področjem varnosti ter obvladovanjem varnostnih tveganj v javnih in gospodarskih okoljih. Poročanje in moderiranje oddaje sta ustrezno neodvisni

in z vabljenimi gosti, ki skupaj z voditeljico predstavljajo posebno kakovost informativne pogovorne oddaje Tarča, zagotavljata učinkovit prenos informacij v širšo družbeno skupnost«.

Foto: ICS

Petra Prešeren zmagovalka Siemens Media Award 2023

Petre Prešeren z naslovom Roboti v rehabilitaciji, ki je bil predvajan na TV Slovenija v sklopu oddaje Ugriznimo znanost.

Novinarka TV Slovenija Petra Prešeren je zmagovalka medijskega natečaja Siemens Media Award, medijskega natečaja Srednje in Vzhodne Evrope. Za najboljšo prispevke s področja »tehnologije z namenom« se je potegovalo 168 prispevkov iz sedmih držav, strokovna komisija sodelujočih držav pa je najbolje ocenila prispevek

»Vesela sem, da je žirija oddajo Ugriznimo znanost, Roboti v rehabilitaciji, izbrala za zmagovalko natečaja Siemens Media Award 2023. Zmaga je priznanje celotni ekipi oddaje Ugriznimo znanost. V času lažnih novic, dezinformacij in psevdoznanosti so natečaji, ki podpirajo kakovostno novinarstvo, še toliko bolj pomembni. Hvala žiriji, vsem sodelavcem in strokovnjakom, ki pomagajo ustvarjati oddajo,« je ob tej priložnosti povedala Petra Prešeren.

Siemens sicer že več let izpostavlja avtorje kakovostnih vsebin o pomenu tehnologije v vsakdanjem življenju, z letošnjim natečajem pa je poleg novinarjev mednje vključil tudi druge ustvarjalce vsebin. Tako želi spodbujati odlične vsebine na temo tehnologij in trajnostne prihodnosti, promovirati njihove ustvarjalce ter postaviti tehnološko odličnost in inovacije na višje mesto na družbeni agendi.

Foto: Siemens Media Award

»Njeni verzi so postali del zakladnice narodovega spomina«

Vsestranska ustvarjalka, ki je neponovljivo zaznamovala slovensko kulturo, Elza Budau, je za svoj neprecenljivi ustvarjalni opus prejela številne, tudi mednarodne nagrade. Leta 2004 je prejela viktorja za življenjsko delo, lani je bila nagrajena s srebrnim redom za zasluge Republike Slovenije, ob letošnjem dnevu zmage pa ji je Mestna občina Ljubljana podelila najvišje priznanje častna meščanka.

Elza Budau, ki je tudi nekdanja sodelavka RTV Slovenija, je večino svojega umetniškega ustvarjanja posvetila poeziji. Napisala je več kot tisoč besedil za slovenske popevke, šansone in narodnozabavno glasbo. Le kdo ne pozna, zdaj že zimzelenih, popevk Nasmeh poletnih dni, Ti si moja ljubezen, S teboj, Pegasto dekle, Brez besed, Samo nasmeh je bolj grenak in Poletna noč.

Foto: Nik Rovan, vir: MOL

Sprejem za prvošolce

RTV Slovenija že skoraj desetletje organizira sprejem za prvošolce zaposlenih. Tudi letos so mladi nadebudneži v Minicityju v kotičku RTV Slovenija in drugih enotah spoznavali različne poklice in se učili, kako se ustvari televizijska oddaja ali posname prispevek. Za številne prvošolke in prvošolce je prvi šolski dan prav poseben dan, ki si ga bodo zapomnili za vse življenje. Za prav vse pa je priložnost za zajemanje znanja z veliko žlico in za nabiranje bogastva, ki nam ga nihče ne more vzeti. Znanje je tisto, ki odpira vrata sanjam, zato vsem želimo, da sanjate velike sanje in ste v tej smeri tudi dejavni. Šola je hkrati tudi prostor, v katerem se stkejo čudovita prijateljstva in ustvarijo številni spomini. Naj bo njihova pot polna lepih izkušenj in spoznanj, včasih tudi kakšnih norčij. Vsem učencem in učenkam želimo uspešno in prijetno novo šolsko leto.

Foto: Adrijan Pregelj

Dobrodelni projekti na RTV Slovenija

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA

Dobrodelni večer s Primožem Rogličem
Zbiranje sredstev za mlade športnike iz socialno ogroženih okolij
sreda, 15. november 2023, TV SLO 2 in rtvslo.si, 20.00

Klic dobrote
sreda, 29. november 2023, TV SLO 1, Prvi program Radia Slovenija - Prvi in rtvslo.si, 20.05

31. Dobrodelni Miklavžev koncert
nedelja, 3. december 2023, TV SLO 1 in rtvslo.si, 20.00

Dobrodelni teden RTV Slovenija in Zveze prijateljev mladine Slovenije
za otroke in mladostnike ter njihove družine v stiski
od 11. do 17. decembra 2023 v oddajah TV SLO in na rtvslo.si

Projekt Botrstvo
Drugi program Radia Slovenija - Val 202

RTV Slovenija svoje poslanstvo, povezano s skrbjo za vse pomoči potrebne, udejanja v oddajah Televizije Slovenija, Radia Slovenija ter na spletnem portalu www.rtv slo.si.

Posloвила se je Danica Robič

Ime dolgoletne televizijske prevajalke Danice Robič morda ni več trdnostno zasidrano v spomin novejših rodov televizijskih gledalk in gledalcev, zato pa jo gotovo poznajo tisti »večno mladi«, zlasti ljubitelji klasičnih in romantičnih filmov. Spadala je v »zlato generacijo« televizijskih prevajalk, torej v tisto najbolj množično, ko jih je bilo na TV Ljubljana in pozneje TV Slovenija v nekem obdobju redno in za nedoločen čas zaposlenih kar sedemnajst. To še ni bil čas prekarnosti (danes so namreč vsi prevajalci na TV Slovenija honorarni, čeprav redni sodelavci), temveč so tudi prevajalci imeli redne službe, čeprav niso bile ravno zlahka dosegljive. RTV je imel celo svoje štipendiste, na primer poznejšo lektorico in prevajalko Ljubo Šušteršič ter prevajalca Lojzeta Kovačiča.

Danica Robič je bila doma s Ptuja, zgodnjo mladost pa je preživela v Franciji, kjer je delal njen oče. Ko se je zaradi poškodbe vrnil v Slovenijo, je šla za njim seveda tudi družina. Danica je imela še tri sestre in vse so študirale, a le Danica se je odločila za jezike. Po študiju se je leta 1963 zaposlila na TV Ljubljana kot prevajalka in tam je ostala do upokojitve konec maja 1995. Najraje je prevajala iz francoščine, največ pa iz angleščine, ker je bilo angleških filmov in oddaj tudi največ na sporedu. Med njenimi prevodi iz francoščine so, na primer, Moški in ženska, Podeželanka, Molk je zlato, Cherbourški dežniki, Cleo od petih do sedmih in Prezir, med tistimi iz angleščine pa Mož, ki je preveč vedel, Obračun pri OK Corralu in Silas Marner, predvsem pa izjemno priljubljena avstralska nadaljevanka Pesem ptic trnovk, ki je bila tudi prevajalki najbolj pri srcu. Po upokojitvi je prevajanje počasi opustila, ker si z računalnikom nista bila ravno na ti in ji je bilo delo z njim tuje in neprivlačno. Ker pa služba ni le delo, temveč tudi sožitje s kolegicami in kolegi, naj povem, da je bila kot skrajno poštena in pravična gospa med njimi cenjena in zelo priljubljena. Ko takole odhajajo nekdanje ustvarjalke in ustvarjalci, se žal premalo zavedamo, kako pomembno mesto je imela od samega začetka slovenskega podnaslavljanja leta 1953 nacionalna te-

levizijska hiša. Prevajalci so bili sprva del filmskega uredništva pod uredniškim vodstvom Marjana Maherja, ko pa je v hišo prišla filmska in književna prevajalka Ani Bitenc, so dobili svoj oddelek, imenovan služba za prevajanje in lektoriranje. Takrat so bila postavljena tudi uradna pravila za oblikovanje podnaslovov, ki so se spreminjala z vsakokratno zamenjavo podnaslovne tehnologije.

V letih, odkar je slovenščina dobila pomembno mesto tudi na televizijskih zaslonih, je iz nacionalne valilnice prevajalk in prevajalcev (in vanjo) prišlo veliko pomembnih in zvanečih imen s področja slovenske kulture. Naj omenim samo nekatere: pesnik in akademik Janez Menart, pesnik in dramatik Ervin Fritz, pisateljica in književna prevajalka Gitica Jakopin, književne prevajalke in prevajalci Ani Bitenc, Stanko Jarc, Breda Lipovšek, Branko Madžarevič, Jaroslav Skrušny, Marjan Strojan, Nives Vidrih... Med njimi je tudi cela vrsta prejemnikov nacionalnih nagrad, od Prešernove do Sovretove in številnih drugih. Ne pozabimo, da televizijske gledalke in gledalci samo s podnaslovi preberejo najmanj tisoč strani besedila na leto, torej vsaj za en debel roman, kar za spodbujanje bralne pismenosti nikakor ni zanemarljivo. In še nekaj pomembnega: nacionalna televizijska hiša vztraja pri kakovosti prevodov, česar za vedno več avdiovizualnih ponudnikov ne moremo reči. Prevodi so torej neločljivo povezani z razumevanjem 80 odstotkov vsebin, ki jih spremljamo na televizijskih zaslonih. Nikakor ni dovolj, da je zadoščeno zakonom že s tem, da na zaslonu »nekaj piše«. Slovenščina je pomembna tako doma kot v odnosu do tujine. In prevajalke in prevajalci imajo pri skrbi zanj pomembno vlogo. Na vse to sem mislila ob tem, ko sem se poslavljala od televizijske prevajalke Danice Robič. Tudi njeno delo je bilo prispevek k trdnosti in trdoživosti slovenskega jezika.

Dušanka Zabukovec

	KRIČAČ	PRITLIČJE HIŠE ALI GLEDALIŠČA	OTOKI PRI ALJASKI	OTOK V IRSKEM MORJU	NAPRAVA ZA PRE-BADANJE, LUKNJAČ	KONEC MOLITVE
	STEPA V JUŽNI AMERIKI					
	ZNAK ZA PREPLAH					
	AMERIŠKA IGRALKA ZELLWEGER					
	TU(R)			BORIS NOVKOVIČ		
	SL. GLED. IGRALEC (VOLODJA)			SKUPINA ŽUŽELK		
						ANGLEŠKA PLOŠČIN-SKA MERA
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	POKRAJINA V NEMČIJI	POLAGALEC TAPET	OBDOBJE, KI SE PONOVI			
			ŠVED. PIS. HANSSON			
KRAJ PRI CELJU Z ŽELEZARNO					AZIJSKA DRŽAVA, PERZIJA	TIBETANSKO GOVEDO
						SL. KEMIK (ROMAN)
RUSKI DIRIGENT GERGJEV						LUKA ELSNER
						ZGORNJI DEL SOBE
VELEMEST-NIROPAR				DELOVNO OBMOČJE		
				SPLET LAS		
BERILU			SL. IGRALEC (PRIMOŽ)			
			AM. PISAT. (GEORGE)			KRAJ PRI ZADRU
ANTIKVA-RIAT						DANSKI OTOK V MALEM BELTU
GOJENEC POLICIJSKE ŠOLE					REKA V ZAHODNI FRANCJI	
PRIZORIŠČE V CIRKUSU					ŽGAN APNENEC	

Rešitve nagradne križanke pošljite na naslov kriac@rtvslo.si. Izžrebali bomo tri nagrajence, ki bodo prejeli simbolično nagrado. Rešitev križanke Kričac (januar 2023): govorni pomočnik. Nagrajenci: Urh Kramberger, Martina Zupančič, Božo Četina.

Glasbena produkcija RTV Slovenija in Simfonični orkester RTV Slovenija
Big Band RTV Slovenija RTV Slovenija
Otroški pevski zbor RTV Slovenija
Mladinski pevski zbor RTV Slovenija
vabijo na koncerte:

Sreda, 15. 11. ob 20.00
Siti teater BTC Ljubljana

BigBand@SiTi 1
Zvezdana Novaković

Big Band RTV Slovenija
Zvezdana Novaković
dirigent: Lojze Krajncan

Četrtek, 7. 12. ob 20.00
Siti teater BTC Ljubljana

BigBand@SiTi 2
Poklon Jacu Pastoriusu

Big Band RTV Slovenija
dirigent: Sigi Feigl

Četrtek, 16. 11. ob 19.30
Gallusova dvorana CD

Kromatika 3

Simfonični orkester RTV Slovenija
dirigent: Thomas Sanderling
solista: Hina Maeda, violina

Slavko Osterc: Klasična uvertura
Henryk Wieniawski: Koncert za violino
Andrzej Panufnik: Sinfonia rustica

Torek, 5. 12. ob 19.30
Gallusova dvorana CD

Kromatika 4

Simfonični orkester RTV Slovenija
dirigent: Davorin Mori
solist: Tim Jančar, klavir

Sergej Rahmaninov: Koncert za klavir št. 3
Modest Musorgski / Maurice Ravel: Slike z razstave

Nedelja, 17. 12. ob 17.00 in 20.00
Gallusova dvorana CD

Gala koncert
Božična noč

Simfonični orkester RTV Slovenija
Big Band RTV Slovenija
Otroški in Mladinski pevski zbor RTV Slovenija
dirigent: Patrik Greblo
solistke: Nina Strnad, Nuška Drašček, Maja Keuc

Redno zaposleni sodelavci RTV Slovenija so upravičeni do posebnega popusta pri nakupu vstopnic.
Več informacij: Glasbena produkcija RTV Slovenija, inter. št. 24 69

VABLJENI

»Življenje je seštevek odločitev.«

Albert Camus

ŽIVLJENJA

TOMAŽA KAJZERJA

druga sezona nanizanke

Življenja Tomaža Kajzerja

nedelja, 7. januar 2024,

TV SLO 1 ob 20.00

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA